

בית כנסת "אדרת אליהו" ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל

עלי אדרת אליהו

בס"ד, שבת פרשת קרח
גיליון 265 תמוז תשפ"ה

בגיליון זה:

עוד יותר טוב

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי
**האם אדם שעובר דירה יכול לקחת
איתו את המזוזות לדירתו החדשה?**

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי
**כלביא יקום – מתקפת מוצ"ש על
איראן**

יואל קוטנר

תמידים כסדרם

יהודה ליבוביץ

ברכות הודאות והודעות

הוועד

עוד יותר טוב

לאט לאט הדברים הולכים ומתבהרים, כיצד מתוך החושך וההעדר מתגלה ומציץ האור. פסוקו של דוד המלך- "הפכת מספדי למחול לי" מקבל משמעות חדשה, כשמתברר איך פעולת הרשעים שהחלה לפני כשנה וחצי בכאב ומספד גדול, הולכת ומתגלה כתחילת השבר של כל ציר הרשע והשמדתו.

שלמה המלך אמר בספר משלי- "באבוד רשעים רנה", ולכן עלינו לשמוח ולהודות על

כך שהעולם נעשה זך ונקי יותר, על כך שאורה של הגאולה הולך ומתגלה לנגד עינינו. להודות עוד ועוד על שזוכים אנו לחיות בדור בו עם ישראל מגלה את מלכות ה' בעולם וחוזר להיות אור לגויים, המסתכלים בהשתאות על גודלה של אומה זו.

אשרינו שאנו לביאים, אשרינו שאנו אריות, אשרינו שעמנו כלביא קם!

בשורות טובות וישועות ונחמות לנו ולכל בית ישראל, חודש טוב!
באהבה רבה,

אסף הר-נוי

האם אדם שעובר דירה יכול לקחת איתו את המזוזות לדירתו

החדשה?

הרב אסף הר-נוי - רב הקהילה

השאלה: שאלה מצויה מאוד, שעלתה מספר פעמים, היא בדבר משפחה שעוברת לדירה חדשה ומעוניינת ליטול עמה לביתה החדש את המזוזות שהיו בבית הקודם. האם מותר במעבר דירה ליטול את המזוזות? ואם הדבר אסור – מה עושים במקרה בו הושקע כסף רב עבור מזוזות מהודרות ועכשיו חייבים להשאיר אותם בבית ממנו יוצאים? הדיון ההלכתי: הלכה היא¹ שהעובר לדירה חדשה – אסור לו להסיר ולקחת את המזוזות מן הדירה אותה הוא עוזב. אחת הסיבות לכך היא כדי שלא יכנסו לשם המזיקים(בזמן שלא יהיו מזוזות) ויזיקו למי שיבוא לגור אחריו.

דין זה נכון אפילו לאדם ששכר דירה מיהודי שלא הקפיד לקבוע מזוזות, והשוכר הוא זה שקנה את המזוזות וקבען, גם לשוכר כזה אסור לקחת את המזוזות בשעה שהוא מפסיק את שכירותו ויוצא מן הבית. אולם, אם בעל הבית הוא גוי – מותר לקחת את המזוזות שהביא עמו, ואפילו ראוי לעשות כן כדי שלא יזלזל הגוי בכבודם.

הגמרא² מביאה בעניין זה מעשה קשה על אדם אחד שנטל את המזוזה ויצא מביתו, ומשפחתו נפגעה ומתה. כוונת הגמרא לומר – שהואיל והוא לא חס על סכנתם של הבאים לגור אחריו, לא חסו מן השמיים על בני משפחתו.

השאלה הגדולה היא- מה עושים במקרה בו המזוזות בבית שממנו עוברים הם מהודרות ויקרות?

מזוזה היא חפץ יקר ערך גם מבחינה כלכלית. עלות מזוזה אחת יכולה להגיע למאות בודדות של שקלים(תלוי בסופר הסת"ם ובסוג הכתב), ואם כן עלותן של מספר מזוזות יכול להגיע לסכום גבוה. לפעמים יש לאדם מזוזות יקרות מאוד, שנכתבו על ידי סופר מומחה, ורצונו לקחת את המזוזות איתו. מה ניתן לעשות במקרים שכאלו?

ההצעה במקרה כזה היא, שכמה ימים לפני שיעבור דירה, הוא יקנה מזוזות פשוטות וזולות יותר, ויחליף את המזוזות המהודרות במזוזות הרגילות שקנה. בימים האלו שלפני המעבר הוא יישן בביתו עם אותן מזוזות כשרות, ואז יוכל לקחת איתו את המזוזות המהודרות אותן הוא הוריד לפני מספר ימים(ואת הכשרות ישאיר כמובן בבית הישן).

הלכה למעשה: לאדם שעובר דירה אסור ליטול את המזוזות מן הדירה בה הוא גר אל הדירה אליה הוא עובר. אם מדובר במזוזות יקרות ומהודרות הוא יכול להחליפן כמה ימים לפני המעבר שלו במזוזות כשרות ואז יוכל ליטול איתו במעבר את המהודרות ולהשאיר בבית הישן את הכשרות אותן החליף לפני מספר ימים.

¹ שולחן ערוך, יורה דעה, סימן רצא, ב.

² בבא מציעא, דף קב, א'.

כלביא יקום – מתקפת מוצ"ש על איראן

יואל קוטנר – ע"פ מאמר של הרב שרגא סימונס

במוצאי שבת, פרשת שלח-לך, נפתח פרק חדש בהיסטוריה. במבצע צבאי מרהיב ומדויק, הטילה ארצות הברית פצצות מפצחות בונקרים וטילי שיט לעבר פורדו, נתנז ואספהאן – שלושת מתקני הגרעין המרכזיים של איראן. על-פי נשיא ארצות הברית, דונלד טראמפ, האתרים הושמדו כליל. האירוע המונומנטלי הזה אינו רק חדשותי, צבאי או פוליטי – הוא גם רוחני. רגע של הגשמת תפילות ארוכות שנים; נקודת מפנה בהיסטוריה של עם ישראל והעולם כולו.

בנאומו לאומה, נחנק טראמפ מדמעות ואמר: "אנחנו אוהבים אותך, הא-ל". בספר דניאל (פרק ז') מתואר חזון ארבע חיות המסמלות את ארבע המלכויות העוינות לישראל. הדב – הוא פרס, הלא היא איראן של ימינו. בתלמוד (יומא י"א), דמות הדוב מבטאת ברבריות, תיאבון בלתי נגמר ותשוקה עזה לרכוש עוד ועוד.

ובאמת, בימינו, התגשמה אותה נבואת דניאל – כשהמולות הקנאיים של איראן ביקשו להשליט הגמוניה אסלאמית קיצונית בעידן האטום. מטרתם: להביא למלחמה אפוקליפטית שתקדם את "ימות המשיח" האסלאמי, ולהשליט את חוקי השריעה על העולם כולו.

כמעט חמישה עשורים נשמעה הקריאה "מוות לאמריקה" ו"מוות לישראל" – לא כסיסמה בלבד, אלא כמדיניות ברורה.

המשטר האיראני שימש פטרון מרכזי לחמאס, חיזבאללה, החותים ויתר שליחי הטרור, במטרה לכתר את ישראל בטבעת אש ולערער את יציבות המזרח התיכון. גם המערב לא נותר חסין מפני מעללי האייתוללות ושליחיהם.

הפיגוע הרצחני נגד חיילי המארינס בביירות (23.10.1983, 241 הרוגים), וההשתלטות על שגרירות ארה"ב בטהרן (4.11.1979, 66 בני ערובה למשך 444 ימים), הן עדות לכך.

למרות האיום הגלוי, בחרו מדינות המערב – פעם אחר פעם – לנסות ולפייס את הדוב, במקום להדפו.

ברק אובמה, יותר מכל, נחשב לאדריכל הכניעה המערבית – כשתוך הסכם שגוי העניק לאיראן דרך סלולה לפצצה תוך עשר שנים, ואף מיליארדים בדולרים במזומן. התוצאה: המשך בלתי נלאה של קידום הפרויקט הגרעיני.

בנימין נתניהו זעק והתריע – אך אוזני העולם נותרו אטומות. לפני כשבועיים, חצתה איראן את הקו האדום. חמאס חדל להיות גורם במשוואה, חיזבאללה הובס, ומשטר אסד התערער.

איראן פתחה במרוץ אחר מספר פצצות גרעיניות – במייד. בתגובה, אישר נתניהו מתקפה מקדימה – "הבא להורגך, השכם להורגו."

מטוסי חיל האוויר תקפו יומם ולילה, נטרלו את מערכות ההגנה האווירית, והכשירו את הקרקע למבצע האמריקני ההיסטורי: "פטיש חצות".

המערכה נגד איראן נושאת עמה את רוח התקופה של מלחמת ששת הימים – נס גלוי, יד ה' בגורל עמנו.

אנו עדים לרגע שייזכר לנצח.

כמו פרעה בזמנו, שקיבל עשר הזדמנויות להיכנע אך הקשיח את לבו – כך גם המנהיגות האיראנית. שוב ושוב ניתנו להם אפשרויות לחדול מדרכם – אך האייתוללה דבק בחזון ההשמדה, גם במחיר חורבן.

רק כוח צבאי מוחץ, כזה שיפרוץ את מחסומי התרבות והאמונה, מסוגל להניא את איראן מדרכה.

והנה, ברית העמים – ישראל וארצות הברית – שחררה את העולם החופשי מהסיוט של איראן גרעינית.

הדימוי התנ"כי חוזר:

"כָּל־בְּיַא יְקוּם" (במדבר כ"ג:כ"ד) – האריה של יהודה, סמל לגבורה, פועל רק כשהוא מתגרה.

חמאס למד זאת על בשרו לאחר 7.10.2023. עתה, איראן חזרה על אותה טעות – ונשאה בתוצאות.

כפי שאנו אומרים בכל שנה בהגדה של פסח:

"שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו – והקב"ה מצילנו מידם."

זהו הרגע. זו הישועה.

המדינה היהודית, בתמיכת צדק אלוקי וכוח על-טבעי, עומדת בחזית – ומגשימה את ייעודה מול כוחות הרשע. הדב שאג – אך שאגת האריה תגבר לנצח.

תמידים כסדרם

יהודה ליבוביץ (ע"פ שיחה של הרב ליכטנשטיין זצ"ל)

חודש תמוז, שאנו עומדים בפתחו, הוא חודש ידוע לשמצה. בחודש זה אנו מציינים שני ימי זיכרון לפורענויות הקשות שעברו על כנסת ישראל: ט' בתמוז וי"ז בו. שלא כמו חודש אב, בו אנו חוגגים את ט"ו באב לאחר תענית החורבן, בחודש תמוז אין ולו מועד אחד המאזן את ימי הפורענות.

המשנה במסכת תענית מונה חמישה דברים שאירעו לעם ישראל בי"ז בתמוז: "חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז... נשתברו הלוחות, ובטל התמיד, והבקעה העיר, ושרף אפוסטמוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל". (משנה תענית כו.)

קשה מאוד לדרג את חמשת המאורעות המוזכרים במשנה לפי סדר חשיבותם. כל הפורענויות שאירעו ביום זה הן קשות, וגרמו לתוצאות איומות לטווח רחוק. ולמרות הקושי שבזיהוי המאורע החמור מבין החמישה, דומה שאין מי שיחלוק על כך שביטול התמיד הוא המאורע הקל ביותר לכאורה, הפחות פרובלמטי מכולם. אנו רגילים לחיות ללא הקרבת התמיד ואיננו חשים בחסרונו, אך גם אם ננסה לשחזר את הרגשתם של אנשי ירושלים בתקופת החורבן – נראה שאין להשוות את ביטול התמיד, שאינו אלא הפסקתו של מאורע חיובי, לארבעת הטרגדיות האחרות.

אכן, ישנן דתות ותפיסות דתיות שהתמידים תופסים בהם תפקיד מינורי ומשני בלבד. אמונות אלו שמות את הדגש על המועדים המיוחדים – רגעי השיא, שעות השיא וכד' – בניגוד ליום-יום האפור והשגרתי. היהדות אינה שייכת לקבוצת דתות זו – עולם היהדות בכלל ועולם ההלכה בפרט מושתתים ובנויים על מושג התמיד. הדבר מתבטא הן בתחושה בכך שהאדם מצווה להתייחס למציאותו ונוכחותו של הקב"ה, ש"לית אתר פנוי מיניה", בכל שעה ובכל מקום; הן במצוות ספציפיות החלות על האדם בכל יום, בכל מקום ובכל מצב: חובות הלבבות, מצוות הזכירה, ועוד.

במקביל למושג התמיד, גם לקרבן התמיד ישנו אופי כפול: זהו קרבן המובא בכל יום, כשם שמוסף השבת הוא קרבן המובא בכל שבוע; ובמקביל, הקרבתו מהווה חלק מהמערך הקבוע במקדש, בדומה להדלקת הנרות ולהקטרת הקטורת. בשל אופיו הייחודי קובע קרבן התמיד את מסגרת ההקרבה במקדש, הנעשית כולה בין קרבן התמיד של הבוקר וקרבן התמיד של בין-הערביים, ובכך הוא מעצב, בונה ומתווה את אופיו של היום כולו במקדש ומחוצה לו.

מרכזיותו של קרבן התמיד בעולם היהדות מוצאת את ביטויה גם במישור ההלכתי הצרופי: "התמידין קודמין למוספין" (משנה זבחים פט.). לקדימות קרבן התמיד על המוספים ישנם שני ביטויים: קדימות זמנית, וכן קדימות מצד סדר העדיפויות כאשר ניתן להקריב רק אחד מהם. התפיסה העולה מהמשנה, לפיה התמידים סוללים את הדרך ומהווים תשתית למוספים, עומדת בניגוד חריף למנטליות הפופולרית. בד"כ נתפס האדם לחגיגות, לייחוד ולחריג, ומזלזל – אם לא בוחל – בשגרה, בשעמום ובעול היומיומי. בניגוד לקונספציה המקובלת, מעמידה המשנה מערכת עדיפויות שונה: "התמידין קודמין למוספים". עמוק בתודעתנו הדתית טבועה התודעה שללא תמידין – גם מוספים לא יהיו, ואין אפשרות לבנות פירמידה הפוכה, המעדיפה את המוספים על התמידים.

הגמרא בזבחים דנה במקרה של התנגשות בין שני קרבנות, האחד מקודש מחבירו, אך השני תדיר ממנו: "איבעיא להו: תדיר ומקודש – איזה מהם קודם? תדיר קודם משום דתדיר, או דלמא מקודש קדים, דקדיש? תא שמע: תמידין קודמין למוספין, ואף ע"ג דמוספין קדיש! אטו שבת למוספין אהני לתמידין לא אהני?! " (זבחים צ:). חותמו של היום טבוע עמוק-עמוק בקרבן התמיד של אותו יום. כשם שמוסף השבת יונק מקדושתה של השבת – כך התמיד המוקרב בשבת שואב ממנה. לעולם אין המוסף החד פעמי עדיף על התמיד השגרתי.

בשל מרכזיותו של מושג התמיד בתודעתנו, לא ייתכן שניווטר שווי נפש לנוכח ביטולו של הקרבן. הנוצרי יסתדר בקלות עם ביטולו של התמיד, אך כל עולמו של בן-תורה עומד ומבוסס על התמידים, והמשמעות העמוקה שמאחורי ביטול התמיד צריכה להחריד אותו לא פחות – ואולי אף יותר – ממשמעותן של הטרגדיות האחרות שאירעו בי"ז בתמוז.

עם כל חומרנו של ביטול התמיד בשל גזירת המלכות, אנו עומדים בפני סכנה חמורה פי כמה: ביטולו של התמיד מתוך שחיקה וכרסום, ולא מאונס. כאשר משהו מהתפיסה הלא יהודית, לפיה רק המוספים הייחודיים חשובים, מחלחל לתודעתנו, והביטויים והאירועים היומיומיים מתגמדים ומאבדים את ערכם בעינינו – אזי צריך הדבר להדליק בפנינו נורת אזהרה. ליהודי אין רגעים פרוזאיים – עליו להיות אמון על הערכת הפרוזאי ועל זיהוי הפן השירי שבפרוזה, בבחינת 'התורה כולה איקרי שירה'. כאשר רמת המודעות והמחויבות לתמידים מתכרסמת – יש בכך סכנה רבתי.

מזל טוב

- מזל טוב למשפחת נתן לבר המצווה של ישי.
- מזל טוב למשפחות סעדה וקוזבסקי לבר מצווה של דניאל, בן למיכל ודוד קוזבסקי.
- מזל טוב למשפחת שניידר לנישואי הבת יעל.

- תנחומים לחברתנו לאה קולנגי על פטירת אחיה אהרן ז"ל.

law.golan@gmail.com
sammyweindling@gmail.com
eliahouk@gmail.com
nirekal@walla.com
yoavshap89@gmail.com

0546691911
0549257286
0545723801
0502017023
0508854785

אריאל גולן
סמי וינדלינג
אליהו משה קליין
ניר קלמנוביץ
יואב שפירא